

REFERAT Økonomiudvalget 2022 - 2025 d. 14-03-2023

Mødedato   Tirsdag d. 14. marts 2023 kl. 13:00

Mødested   Samsø Rådhus, Mødelokale 2, Søtofte 10

Mødedeltagere   Marcel Meijer, Ulla Holm, Michael Kristensen, Peter Askjær, Carsten
Bruun

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden - 14. marts 2023.....	3
Budgetopfølgning pr. 31. januar 2023 - ØU - KB.....	4
Optagelse af lån for 2022 - ØU - KB.....	7
Budgetprocedure for Budget 2024 - ØU - KB.....	10
Fremskrivning af salgspriser på Toften - ØU - KB.....	12
Udviklingsplan Østjyllands Brandvæsen 2024 - 2031 - ØU - KB.....	14
Revidering af restaurationsplan ØU-KB.....	16
Godkendelse af strategi for erhverv og bosætning – ØU-KB.....	18
Implementeringsplan for ny rygepolitik – ØU-KB.....	20
Støtteerklæring til InterForce - ØU-KB.....	22
Ankestyrelsens klagestatistik for 2022 - SU - BU - ØU - KB.....	23
Udmøntning af pulje til opsporing af ældre i særlig risiko for nedsat funktionsevne - SU - ØU - KB	25
Afklaring af Øvelseshusets fremtid, TU-ØU-KB.....	27
Orientering om befolkningsudviklingen på Samsø - ØU.....	32
Efterretningsliste - 14. marts 2023.....	33
Meddelelser fra formanden - 14. marts 2023.....	34
Øvrige meddelelser - 14. marts 2023.....	35
Lukket: Øvrige meddelelser - 14. marts 2023.....	36

Punkt 276: Godkendelse af dagsorden - 14. marts 2023

S2021-6234

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden til mødet den 14. marts 2023.

Beslutning

Godkendt.

Punkt 277: Budgetopfølgning pr. 31. januar 2023 - ØU - KB

S2023-560

Problemstilling

Resultatet af budgetopfølgningen pr. 31.01.2023 fremlægges til politisk godkendelse.

Løsningsmuligheder og indstilling

1. Budgetopfølgning godkendes.
2. Budgetopfølgningen godkendes ikke og sagen sendes tilbage til forvaltningen til yderligere belysning.

Økonomichefen indstiller at budgetopfølgningen godkendes (løsningsmulighed 1).

Sagsfremstilling

Pr. 31.01.2023 forventes det at Samsø Kommune samlet set slutter året med et overskud ca. 4,4 mio. kr. på det skattefinansierede område og et underskud på ca. 3,2 mio. kr. på det brugerfinansieret område.

Underskuddet skyldes hovedsageligt følgende afvigelser:

- I Børne, Unge og Kulturforvaltning forventes der et underskud på 350.000 kr. på grund af at der fortsat er flere børn, hvilket belaster budgetterne i Dagplejen og Familieafdelingen.
- I Social, Sundhed og Beskæftigelsesforvaltning forventes der et mindre underskud vedr. energimærkning. Samtidig er der fokus på en række områder, herunder sygeplejen og Kildemosen jf. de økonomiske handleplaner for de to afdelinger.
- I Teknisk Forvaltning forventes der en yderligere opsparring på mere end 4 mio. kr. i forhold til budgetmidler afsat til asfalt.
- Ved trafikområdet forventes der isoleret set et overskud på brændstof på grund af de indgåede aftaler om prissikring. Dog er der ikke medtaget en konkret forventning til årsresultatet, fordi der så tidligt på året er en del usikkerhed omkring driften.
- Ved de tværgående område forventes der et mindre overskud på ca. 100.000 kr. på ophold- og rejsestøtte (Ø-SU).
- På anlæg er projekter ved skoleombygning og omlastestation på vej til at blive afsluttet. Anlægsoversigten bærer præg af, at der ikke er overført overskudsmidler fra regnskab 2022 endnu.
- Der forventes en mindre regulering på udligning på op til 100.000 kr. grundet manglende overholdelse af Økonomiaftalen så vidt angår skatteindtægter. Der er tale om en kollektiv sanktion for alle kommuner.
- På renovation forventes der et merforbrug på godt 3 mio. kr. på grund af manglende mulighed for momsafløftning på udgiftssiden og øgede administrativ ressourceforbrug.

I økonomiafsnittet fremgår der en overordnet økonomisk oversigt, hvor forventningerne til årsresultatet er indarbejdet. Der henvises til bilagsmaterialet for uddybende forklaringer på de enkelte områder.

Økonomi og personale

	Oprindeligt budget 2023	Tillægsbevilling 2023	Korr. budget 2023	Forbrug JAN - JAN 2023	Forventet regnskab 2023	Forventet afvigelse 2023	bilag
	DKK	DKK	DKK	DKK	DKK	DKK	
Drift	339.399.000	0	339.399.000	30.056.871	334.888.000	4.511.000	
Direktion, Stabe og tværgående områder	49.290.000	-518.000	48.772.000	4.605.875	48.672.000	100.000	bilag 1
Teknisk Forvaltning	17.262.000		17.262.000	3978412,71	12.452.000	4.810.000	bilag 2 og 3
Børne-, Unge- og Kulturforvaltning	67.910.000	518.000	68.428.000	6.539.942	68.778.000	-350.000	bilag 4
Social-, Sundhed og Beskæftigelsesforvaltning	180.381.000		180.381.000	11538171,43	180.430.000	-49.000	bilag 5

Trafik	24.556.000	0	24.556.000	3.394.470	24.556.000	0	bilag 6
Indtægter og finansposter	-345.791.000	0	-345.791.000	-25.746.799	-345.691.000	-100.000	
Renter	3.388.000	0	3.388.000	115.683	3.388.000		bilag 7
Tilskud og udligning	-144.506.000	0	-144.506.000	-10.998.441	-144.406.000	-100.000	bilag 7
Skatter	-204.673.000	0	-204.673.000	-14.864.041	-204.673.000		bilag 7
Anlæg	8.385.000	0	8.385.000	64.972	8.385.000	0	bilag 8
Resultat skatte-finansieret området	1.993.000	0	1.993.000	4.375.044	-2.418.000	4.411.000	
Renovation - drift	65.000	0	65.000	1.473.439	3.215.000	-3.150.000	bilag 9
Renovation - anlæg	0	0	0	27.160	0	0	bilag 9
Resultat bruger-finansieret området	65.000	0	65.000	1.500.599	3.215.000	-3.150.000	
Afdrag på lån	9.670.000	0	9.670.000	492.236	9.670.000	0	bilag 7
Låneoptagelse	0	0	0	0	0	0	bilag 7
Øvrige balanceforskydninger	-11.728.000	0	-11.728.000	-4.867.722	-11.728.000	0	bilag 7
Balanceforskydninger	-2.058.000	0	-2.058.000	-4.375.486	-2.058.000	0	

Regnskabsresultatet fra 2022 og de tilhørende overførsler er endnu ikke blevet behandlet og godkendt af Kommunalbestyrelsen og derfor ikke medtaget i denne prognose.

Tidligere beslutninger

I Samsø Kommune er der månedlige budgetopfølgninger på alle budgetområder. Som udgangspunkt udmøntes fire af årets budgetopfølgninger jf. kasse- og regnskabsregulativet i politiske sagsfremstillinger, hvor først fagudvalgene og senere Kommunalbestyrelsen får et samlet overblik over, hvordan det står til med budgetoverholdelsen, og eventuelle risikoområder italesættes.

Dialog og høringer

Ved hvert månedsskifte udarbejder Økonomiafdelingen rapporter for samtlige afdelinger og områder i Samsø Kommune. Disse rapporter er grundlaget for en analyse, som medfører en prognose for årets resultat i en afdeling eller et område.

Budgetopfølgningen er udarbejdet af økonomiafdelingen, afdelingslederne og forvaltningscheferne i fællesskab.

Budgetopfølgningen fremlægges af chefgruppen.

Konsulenterne i økonomiafdelingen har et tæt løbende samarbejde med kommunens afdelinger og der planlægges månedlige opfølgningsmøder hen over året, således at afvigelser og strategier er afstemt forud for behandlingen af budgetopfølgningen.

Behandling på Social- og Beskæftigelsesudvalget den 06-03-2023

Fraværende: Kjeld Bønkel

Beslutning

Social- og Beskæftigelsesudvalget indstiller, at budgetopfølgningen godkendes. Peter Askjær ønsker at det protokolleres, at strukturen bliver kigget på igen og taget op i økonomiudvalget (løsningsmulighed 1).

Behandling på Børne- og Kulturudvalget den 07-03-2023

Fraværende: Kjeld Bønkel

Beslutning

Det indstilles, at budgetopfølgningen godkendes (løsningsmulighed 1).

Behandling på Teknik- og Miljøudvalget den 08-03-2023

Fraværende: Kjeld Bønkel

Beslutning

Udvalget indstiller, at budgetopfølgningen godkendes (løsningsmulighed 1).

Beslutning

Det indstilles, at budgetopfølgningen godkendes (løsningsmulighed 1).

Bilag

bilag 1 Direktion og Stabe

Bilag 2 Teknisk Forvaltning drift

Bilag 3 Teknisk Forvaltning projekter

Bilag 4 Børn Unge Kultur

Bilag 5 Social Sundhed og Beskæftigelse

Bilag 6 trafik

bilag 7 indtægter og balanceforskydninger

Bilag 8 Anlæg

Bilag 9 Renovation

Punkt 278: Optagelse af lån for 2022 - ØU - KB

S2023-497

Problemstilling

Kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning om optagelse af lån på baggrund af de låneberettigede udgifter, som kommunen har afholdt i regnskabsåret 2022.

Løsningsmuligheder og indstilling

1. Der optages et 25-årigt lån på 6,56 mio. kr. med
  - a) fast rente
  - b) variabel rente.
2. Der optages et 10-årigt lån på 4,5 mio. kr. med
  - a) fast rente
  - b) variabel rente.
3. Der optages et 25-årigt lån på 12,74 mio. kr. med
  - a) fast rente
  - b) variabel rente.
4. Der optages lån på et andet beløb eller på andre vilkår.

Økonomichefen indstiller, at der optages et 25-årigt lån på 6,56 mio. kr. med variabel rente (løsningsmulighed 1b) og 10-årigt lån på 4,5 mio. kr. med variabel rente (løsningsmulighed 2b).

Sagsfremstilling

I henhold til bekendtgørelse om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier m.v. kan kommunerne optage lån svarende til summen af kommunale udgifter inden for forskellige områder. Beslutningen om optagelse af lån skal være truffet senest med udgangen af marts for forrige regnskabsår.

Samsø Kommune har afholdt følgende låneberettigede udgifter i regnskabsåret 2022:

- renovation - anlæg for omlasteområde: 6.562.309 kr.
- renovation - nye affaldsbeholdere: 4.500.000 kr.
- forskellige havneprojekter: 881.745 kr.
- Renovering færgefaciliteter i Sælvig Havn: 656.076 kr.
- lån til betaling af ejendomskat: 146.041 kr.
- **I alt : 12.746.170 kr.**

Omlasteområde

Anlægsudgifter til etablering af omlasteområde skal som udgangspunkt finansieres ved låneoptagelse. I renovationstaksterne er der indregnet tilbagebetaling af anlægget. Lånefinansiering af omlasteområde er gengivet i løsningsmulighed 1.

Nye affaldsbeholdere

Anlægsudgifter til anskaffelse af nye affaldsbeholdere er indtil videre finansieret af kommunens kassebeholdning via mellemværende med renovationen. Levetiden af beholdere er mellem 5 og 15 år, men anvendelsen i fremtiden kan være begrænset afhængig af den fremtidig indretning af indsamlingsordningen. Beholdere er efter samråd med revisionen ikke optaget i anlægskartoteket og afskrives derfor ikke. I takstberegning for renovation tilbagebetales beholdere over 8 år. Det betyder at kommunens kassebeholdning gradvis over 8 år får anlægsudgiften tilbageført. Da der er tale om en låneberettiget udgift er der mulighed for at optage lån. I princippet er det muligt at optage også et 25 årigt lån. Men forvaltningen vurderer, at en vis parallelitet med takstberegning vil være hensigtsmæssigt og har derfor medtaget et løsningsforslag for et 8 årigt lån. Lånefinansiering af affaldsbeholdere er gengivet i løsningsmulighed 2.

Havneprojekter

Der er her tale om forskellige mindre anlægsprojekter i de kommunale lystbådehavne, herunder 380.000 kr. til forprojektering for Langøre Havn og ca. 500.000 kr. for diverse mindre projekter. Sidst nævnte er finansieret via det stående anlægsbudget for de kommunale havne og dermed ikke påtænkt lånefinansieret. Selve hovedombygning af Langøre Havn skal lånefinansieres. Men der er afsat midler til forprojektering og fundraising. Derfor behøves denne udgifter heller finansieres ved låneoptagelse.

Færgefaciliteter

På samme måde som havneprojekter så er også ombygninger i terminalen ved Sælvig oprindelig finansieret af rederiets drift. Men udgiften er låneberettiget og der kan derfor optages lån.

Lån til betaling af ejendomsskat

Ligesom i de foregående år er der fortsat en mulighed at optage lån for balanceforskydningen på denne post.

Økonomi og personale

Følgende tabel angiver ydelse, rente og afdrag for de forskellige lånemuligheder. Den variable rente udgør pt. ca. 3,8 % og den faste rente for et 25-årigt lån ca. 3,5 % og for et 8-årigt lån ca. 3,4 %. Alle rentesatser og dermed også låneudgifter vil ændre sig frem til den endelige aftaleindgåelse efter beslutning i Kommunalbestyrelsen. For de faste lån er der tale om annuitetslån. For de variabelt forrentet lån er der tale om serielån. Det medfører, at der afdrages mere ved de variabelt forrentede lån i starten sammenlignet med de fast forrentede lån.

	løsningsmulighed 1	løsningsmulighed 2	løsningsmulighed 3
Anlægsprojekt	Omlasteområde	Affaldsbeholdere	Hele låneramme
Løbetid	25 år	8 år	25 år
Hovedstol	6,56 mio. kr.	4,5 mio. kr.	12,74 mio. kr.
a) årlig ydelse ved fast rente	400.000 kr.	645.000 kr.	777.000 kr.
a) årlig afdrag ved fast rente	167.000 kr.	511.000 kr.	325.000 kr.
a) årlig renteudgift fast rente	233.000 kr.	134.000 kr.	452.000 kr.
b) årlig ydelse ved var. rente	516.000 kr.	719.000 kr.	999.000 kr.
b) årlig afdrag ved var. rente	262.000 kr.	562.000 kr.	510.000 kr.
b) årlig renteudgift var. rente	254.000 kr.	157.000 kr.	489.000 kr.

Grundlæggende kan det være en overvejelse at optage lånet med variabel rente, fordi renteniveauet for fast forrentede lån er ret højt i øjeblik. Der vil være mulighed for en omlægning om nogle år, såfremt dette ønskes til den tid. Der er nærmere redegjort for denne problemstilling ved ØU sag 185 fra d. 4. oktober 2022.

På grund af statsstøtteregele kan det vise sig, at Kommunekredit ikke kan tilbyde lånefinansiering for alle underliggende delprojekter ved havneanlæg og færgefaciliteter. I givet fald skal den del af lånet, som Kommunekredit ikke må yde, optages ved et privat kreditinstitut som særskilt lån. Ved renovationsprojekter er spørgsmålet om statsstøtte afklaret med Kommunekredit og der er ingen problemer her.

Såfremt kassen ønskes styrket, for eksempel i forhold til at kunne (med)finansiere andre anlægsprojekter, som ikke er låneberettiget, så kan det være en overvejelse, at udnytte lånerammen fuldt ud jf. løsningsmulighed 3. Her er det dog nødvendigt at der indarbejdes et budget til rente og afdrag i de kommende budgetlægninger.

Pr. 31.12.2022 er kommunens kassebeholdning på ca. 29 mio. kr. (uden låneoptagelse). Der ligger dog en større nettoopsparing i driften på ca. 12 mio. kr. og for anlæg på ca. 20 mio. kr. i kommende regnskab 2022. Derudover skal der korrigeres for yderligere balanceforskydninger for at kunne opgøre den reelt disponible kassebeholdning. Disse forskydninger er ikke endelig opgjort for regnskab 2022.

Kommunens mål er en grundkassebeholdning på 10 til 15 mio. kr.

Kommunens likviditet efter kassekreditreglen (Indenrigs- og Sundhedsministeriet "kassetækning") er pr. 31.12.2022 ca. 52,3 mio. kr.

Tidligere beslutninger

29.03.2022 KB-94: Optagelse af lån på baggrund af de låneberettiget udgifter i 2021 - ØU - KB

04.10.2022 ØU-185: Omlægning af lån - ØU

Dialog og høringer

Der har ikke været inddragelse af andre i sagens forberedelse.

Beslutning

Det indstilles, at der optages et 25-årigt lån på 6,56 mio. kr. med variabel rente (løsningsmulighed 1b) og 10-årigt lån på 4,5 mio. kr. med variabel rente (løsningsmulighed 2b).

Punkt 279: Budgetprocedure for Budget 2024 - ØU - KB

S2023-468

Problemstilling

Som optakt til kommende budgetlægning skal der tages stilling til de overordnede rammer, principper og processer, som er sammenfattet i budgetproceduren.

Løsningsmuligheder og indstilling

1. Budgetlægningsproceduren godkendes i den form, som fremgår af bilag 1 og 2.
2. Budgetlægningsproceduren godkendes med specifikke ændringer / tilføjelser til bilag 1 og 2.
3. Budgetlægningsproceduren sendes tilbage til forvaltningen til yderligere behandling.

Økonomichefen indstiller, at budgetlægningsproceduren godkendes i den form, som fremgår af bilag 1 og 2 (løsningsmulighed 1).

Sagsfremstilling

Budgetproceduren er grundlæggende forankret i kommunens kasse- og regnskabsregulativ.

I grove træk lægges der op til samme procedure for budgetlægning for 2024, som ved budgetlægning for 2023. Dog vurderes det som hensigtsmæssigt, at renovationsområdet får et selvstændigt arbejdsblad fremover. Dette begrundes med, at området er brugerfinansieret og underlagt særlige styringsmekanismer.

Budgetlægningsproceduren for 2024 består af bilag 1 og 2 i fællesskab.

- Bilag 1: Budgetprocedure og budgetprincipper. Bilag er revideret til Budget 2024 jf. ovenstående angående renovationsområdet.
- Bilag 2: Datoer og proceshændlinger for Budget 2024. Datoer er tilpasset Samsø Kommunes mødekalender og centralt fastsatte frister.

I modsætning til de seneste års budgetlægninger så forventes der snævrere økonomiske rammer for budgetlægning for 2024.

- Som det første så har den ny Regering varslet større besparelser på den kommunale drift i den kommende årrække frem til 2030, som forventeligt vil indgå i et eller anden omfang allerede i næste Økonomiaftale.
- Som det andet ser Samsø Kommune ind i et teknisk økonomisk udligningstab i 2024, da kommunen på grund af den fortsat stigende befolkningstal i mindre grad får adgang til midler fra udligningskriterie faldende befolkningstal.
- Som det tredje vil der stadig være afledte effekter fra den høje inflation. Her vil de aftalte rammer i kommende Økonomiaftale omkring pris- og lønfremskrivning have en stor betydning.

Anførte forhold medfører at der formentlig kun vil være plads til nye driftsforbedringer og engangsinvesteringer, såfremt det lykkedes at skabe et råderum i de eksisterende budgetter. Der vil derfor være brug for et øget budgetkatalog i 2024. Forventningen er dog behæftet med usikkerhed og først ved udgangen af juni, når Staten udmelder det garanterede skattegrundlag samt tilskud/udligning, er der vished om kommunens indtægtsgrundlaget for 2024. Der vil også først være klarhed på dette tidspunkt, om puljen til særlig vanskelig stillede kommuner skal søges.

Økonomi og personale

I forhold til selve sagen så er der tale om procesbeslutninger, som ikke har en direkte økonomiske konsekvens for Samsø Kommune.

Angående budgetkatalog

Den kommende økonomiaftale formodes at indeholde besparelser jf. den nye Regeringens politikgrundlag. En besparelse på for eksempel 750 millioner kroner for kommunerne under et medfører en besparelse på ca. 500.000 kr. for Samsø. Omvendt formodes det ligeledes at der fortsat tilføres midler på grund af den demografiske udvikling for kommunerne under et. Dette forbedrer alt andet lige Samsø Kommunes økonomi, da det demografiske træk er mindre på øen end landsgennemsnittet.

Tabet for udligning jf. kriteriet om det faldende befolkningstal udgør isoleret set et beløb på formentlig ca. 2,5 mio. kr. Dog medfører flere indbygger også flere indtægter fra for eksempel skat og bloktilskud. Såfremt nuværende befolkningsudvikling fastholdes kan der være tale om en stigning på ca. 40 personer i forhold til det statsgaranterede grundlag - svarende til en ekstra indtægt på 1 til 1,5 mio. kr.

For at give Kommunalbestyrelsen mulighed for at sikre et budget i balance samt prioritere evt. nye tiltag (fokuspunkter) lægger forvaltningen op til, at der igen medtages et budget- og prioriteringskatalog. Kataloget vil være en blanding af tidligere fremlagte, men ikke medtaget besparelsepunkter, suppleret med nye forslag til en samlet beløbsramme på tre til fem millioner kroner (til budget 2023 var beløbsrammen knap to millioner kroner).

Tidligere beslutninger

29.03.2022 KB-95: Budgetprocedure for Budget 2023 - ØU - KB

Dialog og høringer

Fremlagte budgetprocedure indeholder ingen ændringer i forhold til høringsprocessen sammenlignet med sidste års procedure.

Der er således også ved budgetlægningen for 2024 indarbejdet et fælles informationsmøde i starten af høringsperioden for hele MED-systemet, men også for bestyrelser i børnehaver, dagplejen og skolen, samt senior- og handicapråd. Møderne i MED, råd og bestyrelser i høringsfasen planlægges endeligt efter behandling af sagen.

Beslutning

Det indstilles, at dato for udsendelse af materiale til budgetseminar 1 ændres til 17. august (i stedet for 15. august), og at budgetlægningsproceduren herudover godkendes i den form, som fremgår af bilag 1 og 2 (løsningsmulighed 2).

Bilag

budget 2024 princip og procedure

politisk tids og handleplan for B24 v2

Punkt 280: Fremskrivning af salgspriser på Toften - ØU - KB

S2023-215

Problemstilling

Nettoprisindekset er steget med 8,9% i perioden december 2021 til december 2022.

Det betyder at salgspriserne på kommunens grunde på Toften efter gældende politisk beslutning skal fremskrives med 8,9% i 2023. Dette er ikke i overensstemmelse med den generelle praksis for salg af kommunale grunde og den øvrige udvikling i ejendomsmarkedet.

Der fremlægges derfor forslag til en ændring af praksis vedrørende prissætning af kommunale byggegrunde.

Løsningsmuligheder og indstilling

1. Fremskrivning af grundene på Toften følger forsat nettoprisindekset og fremskrives med 8,9 % fra 2022 og 2023.
2. Grundene på Toften fremskrives ikke i 2023.
3. Der ændres praksis således at salgspriser på kommunale grunde årligt vurderes og godkendes ifm. budgetlægningen (gældende fra 1. januar).
4. Fremskrivning af grundene på Toften følger en anden prisindeks efter politisk anvisning.

Økonomichefen indstiller at grundene ikke fremskrives i 2023 og at salgspriserne fremadrettet godkendes ifm. budgetlægningen (løsningsmulighed 2 og 3).

Sagsfremstilling

Ifølge beslutningen KB670 fra 2. marts 2021 skal de kommunale salgsgrunde årligt fremskrives efter nettoprisindekset. Denne praksis har indtil nu fungeret hensigtsmæssigt, da prisindekset i tidligere år har været forholdsvis konstant med en stabil moderat stigning.

Endvidere er det besluttet, at priserne ikke er til forhandling.

Der er i øjeblikket 16 kommunale grunde til salg på Toften - heraf fire sokkelgrunde.

I perioden år 2000 til år 2020 er nettoprisindekset samlet steget med 36,4 %. I perioden 2020-2022 er nettoprisindekset steget med yderlige 12,2%, hvoraf stigningen alene de sidste 12 mdr. har været 8,9%. Dette er et voldsom udsving i en tid, hvor priserne på ejendomsmarkedet generelt er faldende og renten er stigende.

Inden inflationen for alvor tog fat i løbet af 2022, så har der i perioden år 2000 til år 2021 gennemsnitligt været en stigning på ca. 2% pr. år.

Generelt om reglerne:

Der findes ingen nedskrevne lovregler om kommuners salg af byggegrunde. Reglerne for en kommunes dispositioner i forbindelse med køb, byggemodning og salg af byggegrunde reguleres i stedet gennem de almindelige kommunalretlige grundsætninger, også kaldet kommunalfuldmagtsreglerne.

De uskrevne retsregler betyder bl.a. at en kommune "*ikke uden lovhjemmel må yde tilskud til enkeltpersoner, samt at kommunen skal handle økonomisk forsvarligt*". I denne sammenhæng betyder økonomisk ansvarlighed, at byggegrunde "*skal sælges til den højest opnåelige pris*", hvilket vil være den gældende markedspris. Det vil således ikke være lovligt at sætte byggegrunde til salg til en pris der ikke reflekterer den gældende markedspris.

Det daværende Indenrigs- og Boligministeriet har i udtalelse 60639 af 28.08.1990 beskrevet ovenstående. Udtalelsen kan findes i sin fulde ordlyd på dette link: <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/1990/60639>

Overvejelser om fremtidig praksis:

Til sikring af, at kommunen får den højest mulige pris for en byggegrund, skal denne udbydes til højeste bud.

Udbudsperioden bør være på ikke under 14 dage til sikring af, at alle eventuelle bydere får chancen. I fald en eventuel mindstepris ikke kan opnås ved udbud, skal grunden herefter sættes til salg til markedsprisen.

For at imødekomme at grunde sættes til salg til markedsprisen, samt at disse i salgsperioden reguleres til gældende markedspris, bør priserne på kommunale byggegrunde årligt vurderes og behandles. Vurdering kan foretages af ekstern ejendomsmægler til sikring af, at prisen på byggegrundene til enhver tid følger markedet.

Denne praksis stemmer overens med sammenlignelige kommuner, Odder, Randers og Horsens.

Forvaltningen har følgende forslag til fremadrettede prissætning af grundene på Toften:

I løsningsmulighed 1 fastholdes Kommunalbestyrelsen beslutning fra marts 2021 og fremskrivningen følger derfor forsat nettoprisindekset.

I løsningsmulighed 2 fremskrives salgspriserne ikke i år 2023. Dette skyldes at der i øjeblikket med en stigende rente er usikkerhed i markedet, og at ejendomspriserne flere steder i landet er faldende.

I løsningsmulighed 3 vælges en ny praksis for prissætning af kommunale ejendomme. Her baseres salgspriserne på en ekstern vurdering (typisk udført af en af øens ejendomsmæglere). Salgspriserne godkendes en gang årligt i forbindelse med budgetlægning. Her vil det være muligt at ændre salgspriserne såfremt der er større ændringer i markedet.

Forvaltningen har ikke udarbejdet oplæg til fremskrivning med andre prisindeks. Men jf. løsningsmulighed 4 så kan der politisk vælges andre indeks, for eksempel KL's prisindeks for kommunale indtægter (her var der en regulering fra Budget 2022 til 2023 på 3,5 %).

Øvrige vilkår

Fremadrettet gives der forsat ikke afslag i prisen ved salg af byggegrundene på Toften. Endvidere fastholdes det, at kommunen kan købe grundene tilbage til salgspriser, såfremt en køber ønsker at sælge igen.

Ved kommunalt salg af en grund pålægges køber tilslutningsbidrag til spildevandsforsyningen, der ligger ud over købsprisen.

Der er forsat ikke en tidsrammebestemt byggepligt på grundene.

Økonomi og personale

Anlægsudgifterne til Toften er afholdt i 2008. De daværende salgspriser blev sat efter, at kommunens udgifter vil blive dækket. Salgspriser er til og med 2021 fremskrevet med 18.5% (udviklingen i nettoprisindekset).

Der vil være en mindre årlig udgift til en ekstern vurdering. Denne udgift vil kunne dækkes af driftsbudgettet under jordforsyning.

Tidligere beslutninger

I KB sag 670 fra 2. marts 2021 blev salgspriserne for Toften fastsat med en årlig fremskrivning efter nettoprisindekset.

Dialog og høringer

Forvaltningen har været i dialog med henholdsvis Randers, Horsens og Odder Kommune for at få indblik i, hvordan disse agerer ift. den stigende inflation. Det er i den forbindelse, at forvaltningen er blevet opmærksom på en anden praksis.

Samtlige kommuner prissætter deres byggegrunde på baggrund af en mæglervurdering, der godkendes politisk. En gang årligt behandles kommunernes salgspriser, og skulle der være behov for at lave ændringer, godkendes disse politisk.

Byggegrundene i Randers, Horsens og Odder er ikke blevet fremskrevet til 2023.

Forvaltningen har været i dialog med en lokal ejendomsmægler, der ligeledes bekræfter at markedspriserne på Samsø ikke forventes at stige i 2023.

Beslutning

Det indstilles, at grundene ikke fremskrives i 2023, og at salgspriserne fremadrettet godkendes i forbindelse med budgetlægningen (løsningsmulighed 2 og 3).

Punkt 281: Udviklingsplan Østjyllands Brandvæsen 2024 - 2031 - ØU - KB

S2023-500

Problemstilling

Bestyrelsen for Østjyllands Brandvæsen behandler en udviklingsplan for selskabet, som kræver en udvidelse af Samsø Kommunes økonomiske bidrag. Som et led i processen er det nødvendigt, at Borgmesteren bemyndiges til at tiltræde udviklingsplanen.

Løsningsmuligheder og indstilling

1. Borgmesteren bemyndiges til at tiltræde udviklingsplanen og der medtages en budgetændring for 2024 på 114.000 kr. og 63.000 kr. i overslagsårene.
2. Borgmesteren pålægges at der tilføjes specifikke ændringer i udviklingsplanen som betingelse for bemyndigelsen. Der medtages budgetændring for 2024 på 114.000 kr. og 63.000 kr. i overslagsårene.
3. Borgmesteren bemyndiges ikke til at tiltræde udviklingsplanen.

Kommunaldirektøren indstiller at Borgmesteren bemyndiges til at tiltræde udviklingsplanen og der medtages en budgetændring for 2024 på 114.000 kr. og 63.000 kr. i overslagsårene (løsningsmulighed 1).

Sagsfremstilling

Østjyllands Brandvæsen har i længere tid arbejdet med udviklingsplan, som har til formål, at sikre de rette rammer for selskabet i fremtiden. På den ene side er især Aarhus Kommune i kraftig vækst, hvilket medfører en tilpasning i den organisatoriske og geografiske placering af beredskabet i byen. På den anden side er der øgede krav til sikkerhed, klima og teknologi. På den tredje side har tidligere besparelser vist sig at være u hensigtsmæssigt og endeligt er der operative vilkår i driften, som kræver en udvidelse af mandskabet til beredskabsopgaver på nogle stationer.

En række af disse ændringer vedrører den grundlæggende drift af selskabet. Budgetforøgelsen skal derfor løftes i fællesskab af alle deltagende kommuner Samsø, Odder, Skanderborg og Aarhus. De ændringer, som udelukkende er begrundet i Aarhus specifikke forhold, bliver finansieret alene af Aarhus Kommune.

Udviklingsplanen er vedlagt som bilag. Endvidere er også tilhørende sagsfremstilling af første behandling i Østjyllands Brandvæsens bestyrelse vedlagt som bilag. Her fremgår alle budgetmæssige ændringer både angående det fælles løft og det Aarhus specifikke løft i tabelform.

Økonomi og personale

Vedtagelsen af udviklingsplanen medfører, at Samsø Kommunes bidrag til Østjyllands Brandvæsen skal øges fra 2024. I 2024 skal budgettet løftes med 114.000 kr. på grund af en række engangsudgifter.

Fra 2025 skal budgettet øges med 63.000 kr.

Ændringerne indarbejdes i grundbudgettet for 2024.

Samtidig vil ændringen medføre en ny nøgle på ejerfordeling og årlig drift jf. nedenunder stående tabel.

	Samsø	Odder	Skanderborg	Aarhus
ejerfordeling i %	0,83	5,22	14,40	79,55
driftsfordeling i %	2,67	2,89	9,91	84,53

I udviklingsplanen indgår en række øvrige forhold omkring leasing eller feriepenge, som på sigt kan kræve yderligere beslutninger. Den økonomiske betydning for Samsø vurderes dog ikke væsentlig.

Tidligere beslutninger

26.01.2021 KB-640: Godkendelse af ændret finansieringsnøgle for Østjyllands Brandvæsen - ØU - KB

Dialog og høringer

Beredskabsdirektøren for Østjyllands Brandvæsen har på mødet i Økonomiudvalget d. 17. januar 2023 orienteret om udviklingsplanen.

Beslutning

Det indstilles, at forslaget til udviklingsplan tages til efterretning, og at borgmesteren bemyndiges til at tiltræde planen på et kommende bestyrelsesmøde med forbehold for endelig godkendelse i Kommunalbestyrelsen, såfremt planen har opbakning fra samarbejdskommunerne.

Bilag

udviklingsplan østjyllands brandvæsen 2024 - 2031

dagsordenpunkt bestyrelse ØJB udviklingsplan

Punkt 282: Revidering af restaurationsplan ØU-KB

S2023-114

Problemstilling

Den gældende restaurationsplan (bilag 1) skaber de planlægningsmæssige rammer for restaurationsvirksomhederne på Samsø. Restaurationsplanen er således det redskab, restauratører, Samsø Kommune og Østjyllands Politi benytter i arbejdet med de samske restaurationsforhold. Det har vist sig vanskeligt at administrere dele af de givne rammer, herunder særligt det krav der handler om, at restaurationsvirksomheder skal have åbent mindst 120 dage om året. Forvaltningen har i samarbejde med Østjyllands Politi og Samsø Restauratørforening udarbejdet forslag til revideret restaurationsplan (bilag 2) som hhv økonomiudvalget og kommunalbestyrelsen bedes tage stilling til.

Løsningsmuligheder og indstilling

1. Forslag til restaurationsplan godkendes. Forvaltningen får fremadrettet mulighed for at foretage ændringer, der alene vedrører mindre tilretninger uden materielt indhold.
2. Forslag til restaurationsplan godkendes. Alle fremtidige ændringer skal fortsat behandles af hhv. økonomiudvalg og kommunalbestyrelse.
3. Sagen tilbagevises til fornyet behandling i Sekretariatet.

Sekretariatschefen indstiller, at forslag til restaurationsplan godkendes, og at forvaltningen fremadrettet får mulighed for at foretage ændringer, der alene vedrører mindre tilretninger uden materielt indhold (løsningsmulighed 1).

Sagsfremstilling

Samsø Kommune modtog i sensommeren 2022 henvendelse fra Samsø Restauratørforening i forhold til håndhævelse af reglen om, at restaurationer på Samsø skal holde åbent mindst 120 dage om året. Det var og er stadig restauratørforeningens oplevelse, at ikke alle restaurationer i fuldt omfang formår at overholde denne regel, og det er som restaurationsplanen for nuværende er udformet, ikke muligt for Samsø Kommune eller Østjyllands Politi at sanktionere. Dette da sanktionsbeskrivelserne ikke er tilstrækkeligt tydelige i den gældende restaurationsplan.

Formålet med reglen er, at Samsø har en interesse i, at restaurationer ikke udelukkende holder åbent de for restaurationer mest profitable måneder. Restaurationsforeningen har tilsvarende en interesse i, at det ikke som udgangspunkt er muligt for restaurationer at holde åbent i de profitable sommermåneder, uden også at holde åbent i de mindre profitable måneder.

I den reviderede udgave af restaurationsplanen pkt. 9.1.1 foreslås det, at 120-dages reglen indskærpes, og at de enkelte restaurationer forpligtes til aktivt at indberette hvilke dage i de enkelte måneder, de forventer at holde åbent, samt efterfølgende hvilke dage, de faktisk har holdt åbent. Sekretariatet vil således kunne følge med i, hvorvidt 120-dages reglen overholdes. Der er udviklet et digitalt indberetningsværktøj, der er nemt og simpelt at håndtere, og som har været til prøve ved restauratørforeningen, der finder værktøjet både brugbart og nemt at benytte. Byrden, der pålægges de enkelte restauratører, er således ganske minimal.

Et andet punkt, der er behandlet særskilt, vedrører lejlighedstilladelser, jf. restaurationsplanens pkt. 6.3. Her har det vist sig nødvendigt at specificere, hvad enkeltstående arrangementer er, så målsætningerne i restaurationsplanen ikke modarbejdes. Østjyllands Politi har haft vanskeligt ved at afslå udstedelse af lejlighedstilladelser, da det i restaurationsplanen ikke har været tilstrækkelig tydeligt, hvad et enkeltstående arrangement kan indeholde. Sluttelig er restaurationsplanens pkt. 6.2. vedr. udvidet åbningstid blevet behandlet. Denne bestemmelse er blevet udvidet, da Østjyllands Politi har fundet det vanskeligt at administrere efter den nugældende formulering. Dette da formuleringen vedr. fredage og lørdage samt hverdage op til helligdage kan synes for snævert formuleret, da der særligt i sommerperioden kan være andre dage, hvor det virker helt åbenlyst at kunne have en udvidet åbningstid. Det er ikke forventningen, at der vil blive givet flere tilladelser til udvidet åbningstid end for nuværende, og det er blevet præciseret, at en tilladelse til udvidet åbningstid som oftest vil blive ledsaget af en række betingelser.

Endvidere er der foretaget tilretninger af faktuelle fejl samt gennemgang af links i materialet så disse er opdaterede. Revideringen af restaurationsplanen er blevet til i et samarbejde mellem Samsø Kommune, Østjyllands Politi og Samsø Restauratørforening. Der har således været afholdt et forberedende møde med Østjyllands Politi den 10. januar 2023 hvor de juridiske og praktiske rammer og udfordringer blev skitseret, herefter udarbejdede sekretariatet et foreløbigt udkast til en revideret restaurationsplan der blev sendt til Samsø Restauratørforening samt Teknik & Miljø til orientering og kommentering. Den 10. februar blev afholdt møde mellem Samsø Kommune og formand for Samsø Restaurationsforening Carsten Ernst Nielsen, hvor restaurationsplanen blev gennemgået i sit hele og løsningsforslag blev drøftet. Reviderede udkast er løbende blevet fremsendt og kommenteret af de relevante parter. Det er forvaltningens oplevelse, at processen har været præget af en god dialog og lydhørhed fra alle parter side.

Restauratørforeningen er fremkommet med et yderligere punkt, der ikke er beskrevet yderligere i den reviderede udgave. Dette vedrører formålsbeskrivelsens pkt. 1, hvoraf det fremgår, at der skal skabes "gode planlægningsmæssige rammer

omkring restaurationsvirksomhederne til glæde for såvel kommunens borgere og gæster og restaurationsvirksomhederne, og fremme et varieret udbud af restaurationsvirksomheder, så der skabes en passende balance mellem de forskellige former af restaurationer". Restauratørforeningen har et ønske om, at bevillingsnævnet ved tildeling af alkoholbevillinger fremadrettet bliver mere opmærksomme på dette punkt. Parterne er enige om, at den nuværende formulering er tilstrækkelig præcis, og denne behøver ikke revideres.

Det anbefales at den reviderede restaurationsplan godkendes. Det anbefales endvidere at forvaltningen kan foretage mindre ændringer, der ikke har betydning for indholdet, uden fremlæggelse for kommunalbestyrelsen. Sådanne ændringer vil eksempelvis vedrøre ændringer af links, opdatering af lovgivning og vejledninger og tilsvarende.

Økonomi og personale

Revideringen af restaurationsplanen vil ikke medføre budgetændringer.

Revideringen af restaurationsplanen vil medføre en mindre ekstra arbejdsbyrde for sekretariatet. Dette da indberetninger om åbningsdage skal håndteres samt eventuelle sanktioner effektueres. Det vurderes, at der vil være tale om en mindre ekstra arbejdsbyrde, der ikke vil influere på sekretariatets arbejde, og som kan indeholdes i nuværende tidsforbrug.

Tidligere beslutninger

10.12.2019, KB-sag nr. 416: Evaluering af Samsø Kommunes restaurationsplan

Dialog og høringer

Der har været løbende dialog med Østjyllands Politi, Samsø Restauratørforening samt Teknisk Forvaltning, Samsø Kommune, således at det endelige forslag til ny restaurationsplan er fremkommet i et samarbejde med relevante interessenter.

Høringssvar fra Samsø Restauratørforening fremgår af bilag 4 og gav ikke anledning til yderligere revidering

Høringssvar fra Østjyllands Politi er afgivet mundtligt og gav ikke anledning til yderligere revidering.

Beslutning

Det indstilles, at forslag til restaurationsplan godkendes, og at forvaltningen fremadrettet får mulighed for at foretage ændringer, der alene vedrører mindre tilretninger uden materielt indhold (løsningsmulighed 1).

Bilag

Bilag 4. Høringssvar Samsø Restauratørforening

Bilag 3. Restaurationsplan-2023 med rød markering af ændringer

Bilag 2. Revideret restaurationsplan-2023

Bilag 1. Restaurationsplan-2020

Punkt 283: Godkendelse af strategi for erhverv og bosætning – ØU-KB

S2022-13898

Problemstilling

Strategi for erhverv og bosætning fremlægges til godkendelse.

Løsningsmuligheder og indstilling

1. Strategi for erhverv og bosætning godkendes
2. Høringsudkast til strategi for erhverv og bosætning godkendes med specifikke ændringsforslag
3. Sagen sendes retur til forvaltningen til fornyet sagsbehandling

Sekretariatschefen indstiller, at strategi for erhverv og bosætning godkendes (løsningsmulighed 1).

Sagsfremstilling

Forslag til strategi for erhverv og bosætning for 2023-2027 er udarbejdet i henhold til den vedtagne tids- og procesplan med borgermøder og løbende drøftelser i såvel Erhvervs- og bosætningsudvalget som Økonomiudvalget. Senest har et udkast af strategien været sendt i høring, og høringsperioden blev indledt med et borgermøde den 31. januar.

Visionen er på baggrund af høringen og efter drøftelser i Erhvervs- og Bosætningsudvalget revideret fra 'Det skal være nemt at vælge Samsø' til 'Det skal være attraktivt at vælge Samsø'.

Strategien er herefter bygget op om de seks fokusområder, og der er formuleret 2-4 mål for hvert af fokusområderne. På baggrund af høringen er der tilføjet et mål under 'iværksætter og virksomheder i vækst' og under 'et ø-samfund i positiv udvikling'; det er det sidste mål oplistet under disse fokusområder, der er tilføjet:

- Iværksætter og virksomheder i vækst
  - Etablering af netværk til at understøtte samarbejde
  - Etablering af kontorfællesskab med mulighed for fleksibel leje
  - Kommune og virksomheder samarbejder om vækst
- Fremtidens fødevarerproduktion
  - Fælles forsøgsprojekter, der kan give erfaring med den grønne omstilling
  - Etablering af partnerskaber
- Turismeudvikling
  - Større andel turister udenfor højsæsonen
  - Udvikling af reasons-to-go
  - Grøn omstilling af turismeerhvervet
- Et ø-samfund i positiv udvikling
  - Etablering af tilbud til unge
  - Udvikling af boligudbuddet
  - Hjælp til tilflyttere fra udlandet
  - Fokus på 'reasons to stay'
- Formidling af øens kendetegn og kvaliteter
  - Samsøs kendetegn og kvaliteter formidles af samsinger
  - Samsøs fortid danner afsæt til Samsøs fremtid
  - Udbredelse af muligheder ved den faste færgeforbindelse til Aarhus
- Udvikling af arealanvendelse
  - Grøn plan for Samsø
  - Sikring af arealer til erhvervsudvikling og boligbyggeri

Der er en kort supplerende beskrivelse af hvert af målene. Det fremgår af strategiudkastet, der er bilag til sagen.

Den videre proces

Til realisering af strategien udarbejdes en handleplan til drøftelse i Erhvervs- og Bosætningsudvalget og til beslutning i Økonomiudvalget. Forslag til handleplan vil blive drøftet på udvalgsmøderne i april. Der vil årligt blive fulgt op på handleplanen med inddragelse af Erhvervskontaktrådet og med vedtagelse af eventuelle ændringer i Erhvervs- og Bosætningsudvalget og Økonomiudvalget.

Økonomi og personale

Der er ingen umiddelbare økonomiske konsekvenser af strategien; der kan dog blive behov for ressourcer, når strategien omsættes til handleplan.

Tidligere beslutninger

24.1.2023, KB-sag nr. 265: Godkendelse af høringsudkast af strategi for erhverv og bosætning

6.12.2022, ØU-sag nr. 218: Udkast til ny strategi for erhverv og bosætning

20.9.2022, KB-sag nr. 199: Proces for udarbejdelse af ny strategi for erhverv og bosætning

5.10.2021, KB-sag nr. 816: Godkendelse af 1. udkast til politik for erhverv og bosætning

Dialog og høringer

Strategiudkastet har været i høring i perioden 27. januar-27. februar 2023, og der blev afholdt et borgermøde den 31. januar 2023. Med som bilag er de input, der kom til høringsudkastet på borgermødet samt det høringssvar, der efterfølgende er kommet. Disse input er sammen med et revideret strategiforslag drøftet med Erhvervs- og bosætningsudvalget.

I forhold til høringsudkastet er der sket følgende ændringer:

- Visionen er blevet reformuleret, og der er tilføjet to mål, som det fremgår ovenfor
- Under 'formidling af øens kendetegn og kvaliteter' er der til målet 'Samsøs fortid danner afsæt til Samsøs fremtid' tilføjet "med historieformidling af høj kvalitet", og det tredje mål under dette fokusområde er reformuleret fra 'udbredelse af muligheder ved en fast forbindelse til Aarhus' til 'udbredelse af muligheder ved den faste færgeforbindelse til Aarhus'
- Under 'udvikling af arealanvendelse' er der til målet 'grøn plan for Samsø' tilføjet ", herunder vedvarende energianlæg"
- Under procesbeskrivelse 'fra strategi til handling' er sidst i beskrivelsen tilføjet ", herunder vedtagelse af nye fokusområder" og "Emner i erhvervs- og bosætningsstrategien kan fint indgå i andre planer og politikker; forvaltning og politikere har i de administrative og politiske processer fokus på at sikre overensstemmelse på tværs"

Af det fremsendte høringssvar fremgår et forslag om, at effekten af bopælspligt indføres i strategien. Forvaltningen foreslår, at dette ikke indskrives i strategien, men medtages i drøftelse og vedtagelse af handleplan i tilknytning til strategien.

Beslutning

Det indstilles, at strategi for erhverv og bosætning godkendes (løsningsmulighed 1).

Bilag

Forslag til ny strategi for erhverv og bosætning - efter høring

Input til høringsudkast fra borgermøde om ny erhvervs- og bosætningsstrategi den 31 januar 2023

Mikkel Bruun | høringssvar, Samsø Erhvervs- og Bosætningsstrategi 2023-2027. Februar 2023

Punkt 284: Implementeringsplan for ny rygepolitik – ØU-KB

S2022-13897

Problemstilling

Den 1. juni 2023 træder den nye rygepolitik i kraft.

Løsningsmuligheder og indstilling

1. Tids- og kommunikationsplan for implementering af ny rygepolitik godkendes
2. Tids- og kommunikationsplan for implementering af ny rygepolitik godkendes med specifikke ændringer
3. Sagen sendes retur til forvaltningen til fornyet sagsbehandling

Kommunaldirektøren indstiller, at tids- og kommunikationsplan for implementering af ny rygepolitik godkendes (løsningsmulighed 1).

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har besluttet en ny rygepolitik for Samsø Kommune gældende fra 1. juni 2023. I henhold til den vedtagne procesplan har implementering af den nye rygepolitik været til høring i MED, inden den nu fremlægges til politisk drøftelse og godkendelse.

Implementeringsplanen består dels af en overordnet tidsplan, dels af en kommunikationsplan.

De første elementer i planen er allerede iværksat, herunder:

- Der er udsendt informationsmail til alle medarbejdere, og lederne har haft det til drøftelse i de forskellige medarbejdergrupper
- Lederforum har samlet op på de lokale drøftelser, lært af erfaringer fra andre kommuner med et oplæg fra Kræftens Bekæmpelse samt drøftet håndtering af forskellige cases, når politikken træder i kraft
- Eksterne lejere af kommunale bygninger er blevet informeret om den kommende regelændring
- Rygestopkurser er blevet planlagt og annonceret

I henhold til planen vil der frem mod den 1. juni blandt andet ske følgende:

- Der udarbejdes en FAQ, hvor medarbejdere kan søge svar på, hvordan de skal håndtere mulige situationer
- Borgerne informeres via SamsøPosten samt kommunens hjemmeside og Facebook-profil
- Informationsskilte og "nudging"-plakater (plakater med opfordringer) ophænges
- Gæster informeres blandt andet via nyhedsbreve

Økonomi og personale

Udgifter til plakater, skiltning mv. kan finansieres indenfor afdelingernes budgetter.

Tidligere beslutninger

20.9.2022, KB-sag nr. 201: Rygepolitik i Samsø Kommune

15.9.2020, KB-sag nr. 577: Indgåelse i partnerskab med røgfri fremtid

27.2.2018, KB-sag nr. 64: Godkendelse af Personalehåndbog

19.3.2013, KB-sag nr. 649: Beslutning om godkendelse af Samsø Kommunes rygepolitik

Dialog og høringer

Planerne har været i høring i MED. På baggrund af høringen er foretaget følgende ændringer:

- Et forslag om at anvende lakridspiber som et humoristisk element i implementeringen er taget ud af planen
- Opfølgning på rygestopkurser er reformuleret

Beslutning

Det indstilles, at tids- og kommunikationsplan for implementering af ny rygepolitik godkendes (løsningsmulighed 1).

Bilag

Høringssvar fra MED - Implementeringsplan rygepolitik

Kommunikationsplan for ny rygepolitik

Tidsplan for implementering af rygepolitik

Punkt 285: Støtteerklæring til InterForce - ØU-KB

S2023-498

Problemstilling

InterForce (organisation der er tilknyttet forsvaret) har henvendt sig til borgmesteren angående muligheden for, at Samsø Kommune vil underskrive en støtteerklæring til organisationen.

Løsningsmuligheder og indstilling

1. Der gives tilsagn til støtteerklæring til InterForce
2. Der gives afslag på InterForces anmodning om en støtteerklæring

Sekretariatschefen indstiller til politisk drøftelse og beslutning.

Sagsfremstilling

InterForce er et samarbejde mellem forsvaret og civile virksomheder. InterForce har til sigte at udbrede forståelsen for forsvarets behov for at benytte sig af de mange gode medarbejderressourcer, der har valgt en karriere i det civile, men som ønsker en fortsat kontakt til forsvaret som frivillig eller som reservist

Det er ikke en forudsætning for at underskrive en støtteerklæring til InterForce, at virksomheden har medarbejdere, som er tilknyttet forsvaret. 1700 virksomheder er pt. underskrevet en støtteerklæring InterForce.

Som støttevirksomhed tilkendegiver man, at virksomheden bakker op, når forsvaret har brug for ansatte, der ved siden af deres civile job har en kontrakt med forsvaret eller er frivillig i hjemmevernet. Det betyder, at virksomheden normalt vil forholde sig positivt til at give den konkrete medarbejder fri, ferie eller orlov (uden løn) i perioden.

Ved at underskrive en støtteerklæring støtter og anerkender kommunen samfundets behov for at kunne få frigjort forsvarets frivillige personel og reservepersonel til uddannelse, løsning af nationale opgaver og deltagelse i internationale missioner samt medarbejderes forskellige muligheder for militær efteruddannelse, træning og deltagelse i internationale missioner eller indsættelse i forbindelse med nationale katastrofer mm. Med støtteerklæringen accepteres, at Samsø Kommunes støtte må publiceres på InterForces hjemmeside.

De frivillige i reserven og i Hjemmevernet løser væsentlige opgaver i forhold til vores fælles sikkerhed og beredskab. Det er en opgave, som kun er blevet vigtigere, når man tænker på den aktuelle sikkerhedssituation i Europa. Med en støtteerklæring vil Samsø Kommune tilkendegive støtte til den indsats.

Samtidig har kommunen en forpligtelse til at sikre varetagelse af de kommunale opgaver. Det er derfor væsentligt, at underskrivelse af støtteerklæringen ikke ændrer på, at medarbejdernes engagement som frivillige og eventuel tjenestefrihed (uden løn) i den forbindelse aftales og alene kan ske, så længe vores normale drift kan opretholdes. Dette fremgår af de gældende regler for tjenestefrihed i Samsø Kommune.

Økonomi og personale

Der er ingen økonomiske eller juridiske forpligtelser forbundet med støtteerklæringen.

Der vil eventuelt skulle betales for vikardækning i perioden, hvor en medarbejder deltager i aktiviteter i Forsvaret som frivillig eller reservist. Dette er i nogle funktioner tilfældet, når medarbejdere holder fri, ferie eller orlov. Dette dækkes af de enkelte afdelingers budget, da det er uafhængigt af støtteerklæringen.

Tidligere beslutninger

11.10.2022, KB-sag nr. 216: Regler for tjenestefrihed i Samsø Kommune

Dialog og høringer

Der har været afholdt møde med en repræsentant for InterForce.

Beslutning

Det anbefales, at der gives tilsagn til støtteerklæring til InterForce.

Punkt 286: Ankestyrelsens klagestatistik for 2022 - SU - BU - ØU - KB

S2022-1564

Problemstilling

Samsø Kommune har modtaget Ankestyrelsens årlige rapport over kommunens afgørelser i 2022. Kommunalbestyrelsen skal årligt orienteres om Ankestyrelsens klagestatistik på social-, beskæftigelse-, børn- og ungeområdet og vurdere, om der skal udarbejdes en handleplan for områderne.

Løsningsmuligheder og indstilling

1: Statistikken tages til efterretning, og det godkendes at der med baggrund i statistikken ikke udarbejdes en handleplan.
2: Statistikken tages til efterretning, og det godkendes, at der udarbejdes en handleplan for opfølgning på verserende sager, samt for at styrke sagsbehandlingen.

Indstilling

Forvaltningscheferne for Social, Sundhed og Beskæftigelse og Børn, Unge og Kultur indstiller, at statistikken tages til efterretning, og at det godkendes, at der med baggrund i statistikken ikke udarbejdes en handleplan. (Løsningsmulighed 1)

Sagsfremstilling

I 2022 har Ankestyrelsen afgjort 5 sager over Samsø Kommunes afgørelser på børne-, social- og beskæftigelsesområdet. Klagerne fordeler sig således:

Lovgivning	Lov om aktiv beskæftigelse	Lov om aktiv socialpolitik	Lov om social pension	Lov om sygedagpenge	Service-loven	Øvrige	I alt
Antal klager	1 (hjemvist)			1 (stadfæstet)	2 (begge stadfæstet)	1 (stadfæstet)	5

Når Ankestyrelsen modtager en klage, har den følgende fire reaktionsmuligheder:

Stadfæstelse: kommunens afgørelse er gældende

Ændring/Ophævelse: kommunens afgørelse ændres eller ophæves af Ankestyrelsen

Hjemvisning: Ankestyrelsen finder ikke tilstrækkeligt grundlag for at træffe afgørelse i sagen, og derfor skal kommunen genbehandle sagen. Det kan f.eks. være fordi der mangler oplysninger eller på grund af fejl i sagsbehandlingen

Afvisning/henvisning: klagen afvises til behandling i Ankestyrelsen eller henvises til den kompetente myndighed.

Sammenlignet med 2021 blev der afgjort 11 sager for Samsø Kommune alene på Social- og Beskæftigelsesområdet, hvoraf fem blev stadfæstet, tre blev hjemvist, 2 blev ændret/ophævet og én blev afvist. Dette giver en omgørelsesprocent på 54%, hvor den i 2020 lå på 62% (ud af 18 sager).

I 2022 har omgørelsesprocenten for Samsø Kommune været 20%, hvilket må anses som en klar forbedring, både i forhold til antallet af sager, men også hvordan sagerne i sidste ende afgøres. Den nationale omgørelsesprocent var i 2022 30%.

Ingen af sagerne i 2022 har været afgørelser på Børn- og Ungeområdet. Børn- og Ungeområdet har senest på servicelovens område haft en ankesag tilbage i december 2020, der blev hjemvist til fornyet behandling.

På baggrund af det lave antal påklagede sager og lave omgørelsesprocent anbefaler Forvaltningen, at der ikke bliver udarbejdet en handleplan for området.

Forvaltningen arbejder indgående med hele tiden, at opkvalificere sagsbehandlingen og den faglige kvalitet på alle lovområder.

Jævnfør "lov nr. 912 af 21. juni 2022 om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område", skal Kommunalbestyrelsen årligt godkende klagestatistikken til Ankestyrelsen og tage stilling til, om der er behov for at udarbejde en handlingsplan til styrkelse af den juridiske kvalitet i sagsbehandlingen.

Ankestyrelsen er klageinstans for kommunale afgørelser blandt andet inden for det sociale område, beskæftigelsesområdet og børn- og ungeområdet. Ankestyrelsen træffer afgørelse i konkrete klagesager, men har også mulighed for at behandle en klagesag principielt og træffe en principafgørelse, som kommunerne skal bruge ved afgørelser i tilsvarende sager.

En række love, for eksempel Serviceloven, er rammelove. Det betyder, at der er rum til fortolkning, og her bidrager ankestyrelsens afgørelser til kommunernes fortolkning og forståelse af bestemmelserne i lovgivningen. Alle har fri adgang til at læse Ankestyrelsens principafgørelser, og disse er således med til at forme fortolkningen af lovgivningen.

Ankestyrelsen sætter altså retningen for, hvordan kommunerne skal forvalte lovgivningen.

Økonomi og personale

Klagestatistikken har ingen direkte økonomiske konsekvenser i sig selv. De personalemæssige ressourcer der skal til, for at udarbejde og implementere en eventuel handleplan, kan klares indenfor den økonomiske ramme.

Tidligere beslutninger

15.11.2022, KB-sag nr. 231: "Ankestyrelsens klagestatistik - SU-BU-ØU-KB"

14.03.2022, SU-sag nr. 41: "Orientering om Ankestyrelsens omgørelsesprocent for 2021 - SU"

Dialog og høringer

Der har ikke været inddragelse af andre parter i sagens tilblivelse.

Beslutning

Det indstilles, at statistikken tages til efterretning, og at det godkendes, at der med baggrund i statistikken ikke udarbejdes en handleplan (løsningsmulighed 1).

Beslutning på møde Social- og Beskæftigelsesudvalget 06-03-2023 - 15:00

Fraværende: Kjeld Bønkel

Social- og Beskæftigelsesudvalget indstiller, at Ankestyrelsens klagestatistik tages til efterretning og det godkendes, at der med baggrund i statistikken ikke udarbejdes en handleplan (løsningsmulighed 1).

Beslutning på møde Børne- og Kulturudvalget 07-03-2023 - 15:00

Fraværende: Kjeld Bønkel

Det indstilles, at statistikken tages til efterretning, og at det godkendes, at der med baggrund i statistikken ikke udarbejdes en handleplan (løsningsmulighed 1).

Bilag

ankestatistik-741-2023-02-02 (1)

Punkt 287: Udmøntning af pulje til opsporing af ældre i særlig risiko for nedsat funktionsevne - SU - ØU - KB

S2023-358

Problemstilling

Kommunalbestyrelsen har besluttet at afsætte 150.000 kr. ud i årene til opsporing af ældre og faldforebyggelse via budgetpuljen for de politiske pejlemærker. Forvaltningen forelægger hermed forslag om udmøntning af midlerne.

Løsningsmuligheder og indstilling

- 1: Kommunalbestyrelsen udmønter midlerne til opsporing af ældre i særlig risiko for nedsat funktionsevne.
- 2: Kommunalbestyrelsen sender sagen tilbage med henblik på fornyet behandling.

Indstilling

Forvaltningschefen for Social-, Sundhed- og Beskæftigelse indstiller, at Kommunalbestyrelsen udmønter midlerne til opsporing af ældre i særlig risiko for nedsat funktionsevne (Løsningsmulighed 1).

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har godkendt udmøntningen af den afsatte budgetpulje på 1,5 mio. kr. for de politiske aftalte pejlemærker. Der er blandt andet afsat 150.000 kroner ud i årene til opsporing af ældre i risiko for nedsat funktionsevne samt faldforebyggelse. Forvaltningen har haft nedsat en styregruppe bestående af leder af Sundhed og Træning, leder af Myndighed samt leder af Hjemmesygeplejen.

Forvaltningens forslag til udmøntning af midlerne er derfor styregruppens bedste faglige bud på opsporing/screening af ældre samt faldforebyggende tilbud.

Til udmøntning af de 150.000 kr. årligt foreslår Forvaltningen følgende:

- Implementering af en "faldpakke", der er bedste kliniske praksis og del af Styrelsen for Patientsikkerheds forbedrings programmer, der kaldes 'I sikre hænder'. Faldpakken opkvalificerer personalet til at bistå med screening af sårbare ældre. Målet med faldpakken er at reducere antallet af fald og faldudløste skader. Særligt for kronisk svækkede borgere med nedsat funktionsevne kan fald have alvorlige konsekvenser. Heldigvis kan man reducere eller helt fjerne nogle af de faktorer, som medvirker til øget risiko for fald. Det kræver, at socialt- og sundhedsfagligt personale er opmærksomme på faldrisici og systematisk udreder faldene. Faldpakken gør det nemmere at sikre, at denne proces gennemføres systematisk. Målet med pakken er at reducere antallet af fald og skader fra fald med 50 %.

Faldpakken indeholder følgende elementer:

1. Faldregistrering: alle borgere, der er faldet, får foretaget faldregistrering straks eller inden for samme vagtperiode.
2. Initial faldrisikovurdering: alle borgere, der er faldet, får foretaget initial faldrisikovurdering.
3. Faldudredning: borgere, der ved initial faldrisikovurdering er fundet i risiko for fald, tilbydes samtale med faldudredning, hvor der udarbejdes en liste med plan for tiltag.

Ydemere vil plejepersonale udføre screening af sårbare ældre ved det første forebyggende hjemmebesøg ved at foretage en såkaldt 'sætte-rejse sig' test. Testen er meget enkel og vurderer styrken i benene, som er af stor betydning for udførelsen af dagligdags aktiviteter. En svækket styrke i benene er den bedste indikator for fald. Afhængig af testens resultat kan de forebyggende sygeplejesker opfordre til forebyggende styrke- og balancetræning i enten frivilligt, kommunalt eller privat regi.

Forvaltningen vil have behov for at afsætte midler svarende til en sundhedsfaglig medarbejder i 10 timer om ugen til at arbejde med implementering af faldpakken, etablering af og evaluering af forebyggende screeningstilbud ved forebyggende hjemmebesøg samt opkvalificering af frontmedarbejdere.

Faglige overvejelser:

I 2022 er vi i Samsø Kommune 92 ældre borgere pr. 1000 indbyggere mod 53 ældre borgere pr. 1000 indbyggere i hele landet. Vi har altså væsentlig flere ældre borgere på Samsø sammenlignet med resten af landet. Derudover ved vi, at antallet af 80+ årige på Samsø vil stige mod 162 borgere mod 2032. Samsø Kommune har den næsthøjeste nettoudgift til pleje for 80+ årige, hvilket er 19.000 mere pr. borger end landsgennemsnittet. Risikoen for at falde stiger ved højere alder,

og sammenlignet med personer under 70 år falder op mod dobbelt så mange 70- til 80-årige. Hos ældre over 84 år er traumer som hjernerystelse og knoglebrud derfor den næst hyppigste årsag til indlæggelse (www.isikrehænder.dk). Da vi i Samsø Kommune vil stige mod 162 ældre borgere pr. 1000 indbyggere, ved vi, at vi vil se endnu flere episoder med fald og faldudløste skader. Forvaltningen kan oplyse, at en opgørelse over regninger fra Redningskorpset, som udfører opgaven at løfte en borger op efter et fald for at undgå arbejdsulykker hos plejepersonalet, viser at der i 2022 var 17 fald og i 2021 var der 32 fald. Det er en stigning, som forvaltningen forventer vil fortsætte ud i årene.

At falde går ikke kun ud over det fysiske helbred, men det kan også have store psykiske, fysiske og sociale konsekvenser. Hoftebrud skyldes fx i 95% af alle tilfældene et fald og halvdelen af disse ældre, der pådrager sig et hoftebrud, kommer aldrig op at gå igen. Derfor er det afgørende, at kommunerne arbejder med at identificere risikofaktorer og tilbyder deltagelse i faldforebyggende indsatser.

Forvaltningen forventer, at implementering af faldpakken kan være med til at 'knække kurven' når det gælder de 80+ åriges forbrug af sundhedsydelse, særligt når det gælder pleje, træning og behandling herunder indlæggelse og genindlæggelse i forbindelse med fald og faldudløste skader.

Plan for implementering kan ses i vedlagte bilag. Notat om pejlemærker samt selve faldpakken er også vedlagt som bilag

Økonomi og personale

Såfremt Forvaltningens forslag bliver godkendt, vil de 150.000 kroner ud i årene til opsporing af ældre og faldforebyggelse være fuldt udmøntet fra budgetpuljen. I de 150.000 kr. er der indtænkt udgifter til pjecer, eventuelle kampagner, træning samt 10 timer til sundhedsfaglig medarbejder.

Tidligere beslutninger

13.12.2022, KB-sag nr. 243: "Udmøntning af budgetpulje for de politiske pejlemærker - ØU - KB"

Dialog og høringer

Tids- og handleplan er udarbejdet af en styregruppe bestående af leder af Sundhed og Træning, leder af Myndighed samt leder af Sygeplejen. Der har ikke været inddragelse af andre i sagens fremstilling.

Beslutning

Anbefales godkendt.

Beslutning på møde Social- og Beskæftigelsesudvalget 06-03-2023 - 15:00

Fraværende: Kjeld Bønkel

Social- og Beskæftigelsesudvalget indstiller, at midlerne til opsporing af ældre i særlig risiko for nedsat funktionsevne udmøntes (løsningsmulighed 1).

Bilag

faldpakken

Pejlemærker 2023 rev. 9.11

Tids- og handleplan opsporing af ældre

Punkt 288: Afklaring af Øvelseshusets fremtid, TU-ØU-KB

S2015-1142

Problemstilling

Der ønskes en afklaring af fremtiden for Øvelseshuset, således Realdania kan få en tilbagemelding inden 01.04.2023. Endvidere har Teknisk Forvaltning behov for en handlingsanvisning i forhold til, hvordan forvaltningen skal arbejde videre med bygningen og området.

Løsningsmuligheder og indstilling

1. Renovering af Øvelseshuset i forhold til oprindeligt oplæg fra 2018 med revideret budget fra 2022.
2. Nedtagning og genopførelse af Øvelseshuset.
3. Nedrivning af Øvelseshuset.
4. Renovering af Øvelseshuset med indvendig fundering.
5. Dække de udlæg som Øvelseshuset har haft i 2022 med workshop og arkitektfirma.
6. Sagen sendes retur til forvaltningen

Chefen for Teknisk Forvaltning indstiller at Øvelseshuset rives ned (Løsningsmulighed 3).

Sagsfremstilling

Øvelseshuset er opført i 1899 som en gymnastiksal til den daværende realskole. Øvelseshuset har i over 100 år tjent sit formål som gymnastiksal samt været benyttet til en del andre formål. Det er en kommunal bygning beliggende på en kommunal grund.

Da Øvelseshuset i slutningen af 00'erne var slidt, blev konsulentfirmaet Cowi bedt om, at lave en besigtigelse af huset, som også i mange år har gået under navnet "Rottehullet". Den efterfølgende rapport (*Se bilag - "COWI-rapport"*) fra Cowi viste flere alvorlige skader i bygningsværket (revner i murværk, utilstrækkelig stabilitet i bygningen, sætningsskader og dårlig sokkel). Det blev derefter besluttet, at lukke bygningen for brug og der blev etableret en afstivning af murværket inde i salen.

I december 2016 blev Øvelseshuset (Rottehullet) behandlet politisk, sammen med "Det Gule Palæ" og Den gamle realskole i forhold til renovering, sanering eller nedrivning. I første omgang blev Øvelseshuset indstillet til nedrivning, som skulle foretages primo 2017.

På dette tidspunkt opstår "Øvelseshusets Venner", en forening som arbejder for en bevarelse og renovering af Øvelseshuset. Kommunalbestyrelsen omgør sin oprindelige beslutning og Øvelseshusets Venner får mulighed for at søge fonde samt selv indsamle midler til en renovering af huset.

Det oprindelige budget for en renovering af Øvelseshuset, som Øvelseshusets Venner fik udarbejdet i 2018 udgør et beløb på 5.360.377 kr. inklusiv moms (*Se bilag - "Budget 2018-2021"*).

Det lykkes foreningen i årene 2018-2022, at få tilsagn fra fonde med flere for et beløb på 3.086.312 kr. Hertil kommer et tilsagn fra Samsø Kommune på 800.000 kr. (fra Landsbypuljen 2021). I perioden har Øvelseshuset Venner flere gange foretræde for Teknik og Miljøudvalget samt Kommunalbestyrelsen. I 2022 afholder Øvelseshusets Venner en workshop arrangeret af "ArkiLab" og bruger arkitektfirmaet "Reværk" til visualisering af fremtidige muligheder og udseende af huset og området omkring dette.

Trods det store arbejde med, at søge midler hjem til renoveringen, så er foreningen ikke i mål med et beløb, som gør, at renoveringen kan gå i gang. Der afholdes derfor flere møder i 2022 imellem foreningen og kommunen. Disse møder bruges til en afklaring af de økonomiske forhold, samt afsøger mulighederne for en samarbejdsmodel for renovering af Øvelseshuset.

Det er dog en udfordring, at fondene giver økonomisk tilsagn til en forening og ikke til en kommune, hvilket får den betydning, at foreningen fremstår som bygherre på en kommunalt ejet ejendom. Såfremt en eventuel renovering skal foretages af kommunen med delvis finansiering af fondsmidler tildelt Øvelseshusets Venner, bliver der brug for, at konstruere en særlig arbejdsmodel. Der vurderes at være brug for ekstern juridisk assistance hertil.

Ovennævnte arkitektfirma "Reværk" får udfærdiget en redegørelse af Øvelseshusets tilstand i maj 2022. Rapporten er lavet af bygningsingeniør Jens Andersen for firmaet "Constructa". Konklusionen i denne rapport er:

Det vurderes at fundamenter/sokkel skal nedrives. Murværket vurderes til nedrivning, tagdækningen skal fornyes, trækonstruktioner vurderes at skulle skiftes. Isolering bør udføres i harmoni med bygningen og eksisterende gitterspær skønnes, at kunne nedtages og genbruges. Dernæst følger en overordnet plan for renovering - (*Se bilag "Rapport nr.1"*). Grundet udfordringerne med sokkel og murværk får Teknisk Forvaltning udført jordprøver af firmaet "Franck Miljø- og Geoteknik" i oktober 2022. Der foretages jordbundsundersøgelse med henblik på renovering. Konklusionen af disse undersøgelser er, at det vil blive for omfattende, at understøbe nuværende byggeri. Derfor anbefales en punktfundering af rammede stål-/minipæle eller skruepæle. (*Se bilag "Jordbundsundersøgelser"*).

Som opfølgning på disse jordbundsundersøgelser, får Teknisk Forvaltning ovennævnte bygningsingeniør Jens Andersen til, at lave en rapport nr.2. Konklusionen i denne rapport er, at for at "bevare" bygningen, så bør den nænsomt nedtages,

for derefter at blive genopført med de materiale dele som kan genanvendes. (Se bilag "Rapport nr.2"). Herefter får Teknisk Forvaltning et overslag fra et nedbrydningsfirma på nedbrydning af Øvelseshuset. I december 2022 får Teknisk Forvaltning arkitekt- og rådgivningsfirmaet "Meissner og Sigh" til, at komme med et skriftligt rådgiveroverslag på nedtagning af Øvelseshuset, klargøring af areal til opførelse og endelig genopførelse af huset - (se 4 bilag fra Meissner og Sigh).

Øvelseshusets Venner har på eget initiativ taget kontakt til en pensioneret ingeniør i Nordby som er fremkommet med et forslag til og et overslag på en indvendig pælefundering af Øvelseshuset. Altså en metode, hvor huset funderes indefra og bibeholde i sin nuværende form - (se bilag "CHP Consult").

Den 9.januar 2023 var Realdania på besøg på Samsø, hvor de besøgte Øvelseshuset sammen med foreningen. Dernæst afholdtes et møde på Rådhuset med deltagelse fra kommunen. Realdania har givet tilsagn om 1.000.000 kr. i støtte til en renovering og KUN en renovering fastslog de (altså ikke en nedtagning og genopførelse!). For at fastholde støtten kræver Realdania et kommunalt engagement og en tilbagemelding på dette senest 1.april 2023, samt at kommunen garanterer for restbeløbet ved et udbud af renoveringsopgaven.

Teknisk Forvaltnings bemærkninger til de enkelte løsningsforslag:

Ad.1) Renovering af Øvelseshuset i forhold til oprindeligt oplæg fra 2018 med revideret budget fra 2022:

Teknisk Forvaltning - Ejendomme og Veje har i efteråret 2022 foretaget en "vurderet genberegning" af Øvelseshusets budget for en renovering 2018/2021. En vurdering der går på, hvad de enkelte poster vurderes at koste i nutidskroner (2022-beløb). For en mere nøjagtig beregning skal der indhentes tilbud på ny. Forvaltningen vurderer endvidere, at der bør afsættes et større beløb til rådgivning og uforudsete udgifter, da der er tale om en meget kompleks opgave.

Ad.2) Nedtagning og genopførelse af Øvelseshuset:

På grundlag af de to rapporter udarbejdet i maj og oktober 2022 samt jordbundsundersøgelser, fik forvaltningen arkitekt- og rådgivningsfirmaet Meissner og Sigh til, at lave en beregning på nedtagning og genopførelse af Øvelseshuset. Forvaltningen kan have svært ved, at vurdere det konkrete beløb, men mener det ligger på et realistisk bud. Forvaltningen har forelagt budet for bygningsingeniør Jens Andersen, som vurderer beløbet til at være realistisk om end det er i den "høje ende".

Der er tale om et overslag fra Meissner og Sigh, hvorfor der skal indhentes et mere detaljeret prisoverslag, hvis der skal arbejdes videre med denne løsning.

Ad.3) Nedrivning af Øvelseshuset:

Ud fra konklusionerne i rapporten fra COWI (2011) og rapport nr.2 fra bygningsingeniør Jens Andersen (2022), så har forvaltningen indhentet prisoverslag på nedrivning af Øvelseshuset. Nedrivning af huset kan ikke foretages for midler fra Landsbypuljen. Ved en nedrivning skal det kommunale tilsagn på 800.000 kr. anvendes på et andet delprojekt i forhold til Landsbypuljen for Tranebjerg.

Ad.4) Renovering af Øvelseshuset med indvendig fundering:

Øvelseshusets Venner har på eget initiativ kontakttet pensioneret ingeniør/rådgiver Carsten Højer Pedersen (CHP Consult Aps), som fremkommer med forslag om en indvendig fundering af huset. Herved bibeholdes den nuværende bygning/konstruktion. Forvaltningen har forelagt denne løsning for bygningsingeniør Jens Andersen, som udtaler at det er en mulig løsning. Han mener dog beløbet er sat lavt. Forvaltningen har kontakttet CHP Consult telefonisk, men har ikke indhentet yderligere omkring denne mulighed.

Forvaltningen ser en betydelig økonomisk risiko forbundet med denne fremgangsmåde. Der er teknisk tale om en meget svær proces, hvor forvaltningen forholder sig til, at både sokkel og murværk er i dårlig stand! Overslaget fra CHP Consult er dannet på baggrund af et overslag fra et firma i Jylland, som ikke fysisk har set Øvelseshuset (oplyser CHP i ovennævnte telefoniske kontakt).

Ad.5) Dække de udlæg som Øvelseshuset har haft i 2022 med workshop og arkitektfirma:

Øvelseshusets Venner har i 2022 engageret arkitektfirmaet "Reværk" til at udarbejde planer for ombygning af Øvelseshuset, samt inddrage huset i de omkringliggende arealer. Ydermere har foreningen brugt "Arkilab" til afholdelse af en workshop for kommende anvendelse af huset. Foreningen har haft et udlæg for disse aktiviteter på i alt 173.500 Kr. (Beløbet stammer fra korrespondance med Øvelseshusets Venner). Foreningen har henvendt sig til kommunen for at få dækket disse udgifter. Foreningen har påtaget sig disse udgifter uden forudgående henvendelse til eller aftale med kommunen.

Ad.6) Sagen sendes retur til forvaltningen:

Forvaltningen vil ved denne løsning skulle have en udmelding om, hvad forvaltningen skal arbejde videre med. Ud fra de tekniske undersøgelser og økonomien forbundet med renovering eller genopbygning, så indstiller Teknisk Forvaltning en nedrivning af Øvelseshuset.

Økonomi og personale

Oprindeligt budget fra 2018 (indhentede tilbud i perioden 23.04.18-28.06.18):	4.533.630 kr.
---	---------------

Revideret budget 2021 - tillagt en prisstigning på 5% + usikkerhed på 10%:	5.236.343 kr.
Revideret budget ultimo 2022 (tilbud vurderet i nutidskroner - stigning på 23%):	6.432.452 kr.

Øvelseshusets Venner har fået tilsagn om støtte fra Realdania, A.P.Møller Fonden, LAG Samsø, Samsø Fonden og Salling Fondene	3.086.312 kr.
Tilsagn fra Samsø Kommune (midler fra Landsbypuljefonden)*	800.000 kr.
Tilsagn om støtte for i alt	3.886.312 kr.

* Samsø Kommune har disponeret 800.000 kr. fra Landsbypuljemidler 2021 til renoveringsarbejder på Øvelseshuset. Herunder de økonomiske konsekvenser i forhold til løsningsmuligheder 1-5:

Ad.1) Renovering af Øvelseshuset i forhold til oprindeligt oplæg fra 2018 med revideret budget fra 2022:

Opdateret tilbud fra 2022:	6.432.452 kr.
Øvelseshuset tilsagn støtte:	3.886.312 kr.
Difference (maksimal yderligere finansiering Samsø Kommune):	2.546.140 kr.

Anvisning af finansiering henvises til budgetprocessen for næste år (2024).

Forvaltningen gør opmærksom på en procesrisiko i forhold til "uforudsete udgifter" og "rådgivning", som oftest er store ved renovering af ældre og komplekse bygninger! Det oprindelige tilbud omfatter tilbud/overslag fra flere individuelle og mindre håndværkerfirmaer og dermed ikke et samlet tilbud/overslag fra en rådgiver/et større entreprenørfirma. Ved et udbud med delvis finansiering fra fonde, så skal kommunen garantere for restbeløbet.

Ad.2) Nedtagning og genopførelse af Øvelseshuset:

Overslag fra Meissner og Sigh:	10.971.608 kr.
Øvelseshuset tilsagn støtte:	3.886.312 kr.
Difference (maksimal yderligere finansiering Samsø Kommune):	7.085.296 kr.

Anvisning af finansiering henvises til budgetprocessen for næste år (2024).

Ad.3) Nedrivning af Øvelseshuset:

Prisoverslag fra nedbrydningsfirma:	256.400 kr.
-------------------------------------	-------------

Ved valg af denne løsning skal forvaltningen indhente flere tilbud, hvorfor prisen kan variere.

Finansiering foreslås foretaget fra anlægspuljen.

Ved valg af denne løsningsmulighed skal det kommunale tilsagn på 800.000 kr. anvendes på et andet delprojekt i forhold til Landsbypuljen for Tranebjerg.

Landsbypuljemidler kan ikke anvendes til nedrivning af kommunale ejendomme.

Ad.4) Renovering af Øvelseshuset med indvendig fundering:

Opdateret tilbud fra 2022:	6.432.452 kr.
Vurderet ekstra udgift:	325.000 kr.
Øvelseshuset tilsagn støtte:	3.886.312 kr.
Difference (maksimal yderligere finansiering Samsø Kommune):	2.871.140 kr.

Anvisning af finansiering henvises til budgetprocessen for næste år (2024).

Forvaltningen anser metoden med indvendig fundering som teknisk udfordrende og dermed kan metoden indeholde en betydelig økonomisk risiko. Forvaltningen gør opmærksom på, at overslaget efter forvaltningens skøn ikke indeholder stort nok beløb afsat til rådgivning og uforudsete udgifter.

Forvaltningen gør opmærksom på en procesrisiko i forhold til "uforudsete udgifter" og "rådgivning", som oftest er store ved renovering af ældre og komplekse bygninger! Det oprindelige tilbud omfatter tilbud/overslag fra flere individuelle og mindre håndværkerfirmaer og dermed ikke et samlet tilbud/overslag fra en rådgiver/et større entreprenørfirma.

Ad.5) Dække de udlæg som Øvelseshuset har haft i 2022 med workshop og arkitektfirma:

Øvelseshusets Venner har haft udlæg for:	173.500 kr.
--	-------------

Udlæg vurderes ikke at kunne finansieres fra Landsbypuljemidler.

Derfor foreslås finansiering fra anlægspuljen.

Det nævnte beløb er oplyst i tidligere korrespondance med Øvelseshusets Venner.

Fremtidigt vedligeholdelse af bygningen:

Øvelseshuset er en kommunal bygning, hvorfor Ejendomme og Veje forestår drift, vedligeholdelse og renholdelse. Ejendomme og Veje har beregnet den årlige udgift til el, vand, varme, forsikring, ejendomsskat, rengøring, ud- og indvendig vedligehold samt vedligehold af udearealer til: 230.000 kr./år.

Tidligere beslutninger

01-03-2022 KB pkt.nr. 78 Anmodning fra Øvelseshusets Venner, TU-ØU-KB

09-11-2021 KB pkt.nr. 839 Orientering om foretræde for Øvelseshusets Venner, TU-ØU-KB

26-01-2021 KB pkt.nr. 651 Strategi for Landsbypuljen 2021, TU-ØU-KB

03-03-2020 KB pkt.nr. 481 Orientering om foretræde fra Øvelseshusets Venner, TU-ØU-KB

17-09-2019 KB pkt.nr. 372 Orientering om foretræde fra Øvelseshusets Venner, TU-ØU-KB

26-02-2019 KB pkt.nr.275 Foretræde for Øvelseshusets Venner om status for Øvelseshuset (tidligere Rottehullet), TU-ØU-KB

13.12.2016 KB pkt.nr. Beslutning om bygningerne på Samsø Skole - Rottehullet, "Det Gule Palæ" og den gamle real - renovering, sanering, nedrivning, TU-ØU-KB.

Dialog og høringer

Øvelseshusets Venner har haft foretræde for såvel Teknik- og Miljøudvalget som for Kommunalbestyrelsen.

Der har været løbende dialog med primært Teknisk Forvaltning, men også kommunen som helhed.

Der har været afholdt flere møder imellem Øvelseshusets Venner og kommunen, samt møder med deltagelse af fonde, både Lokale- og Anlægsfonden samt Realdania.

Beslutning

Økonomiudvalget noterer sig, at Realdania har givet udtryk for, at Samsø Kommune skal bestemme sig for, om kommunen vil påtage sig projektet og gennemføre det, og at der ikke gives flere tidsforlængelser til fondens bevilling. På den baggrund anbefaler Økonomiudvalget

- at Øvelseshuset nedrives (løsningsmulighed 3)
- at det udlæg på 173.500 kr., som Øvelseshuset har haft i 2022 til workshop og arkitektfirma, dækkes med finansiering fra anlægspuljen (løsningsmulighed 5).

Økonomiudvalget ønsker herudover at udtrykke den største anerkendelse af det store arbejde, som Øvelseshusets Venner har udført med indsamling af fondsmidler.

Beslutning på møde Teknik- og Miljøudvalget 08-03-2023 - 15:00

Afbud: Kjeld Bønkel

Sagen sendes videre til Økonomiudvalget uden indstilling.

Forvaltningen kontakter Realdania og anmoder om en skriftlig tilbagemelding på, hvad Realdania efterspørger i forhold til deres deadline 1.april 2023 (tidsplan, økonomi, finansiering og øvrige dokumenter).

Kommentarer fra Øvelseshusets Venner tilsendt medlemmer af Teknik- og Miljøudvalget rundsendes til samtlige Kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Bilag

COWI rapport 2011 - besigtigelse af Rottehullet

Budget for Øvelseshuset - 2018-2021

Rapport nr.1 - Redegørelse efter besigtigelse af Øvelseshuset - maj 2022

Jordbundsundersøgelser - Øvelseshuset - oktober 2022

Rapport nr. 2 - Besigtigelse af Øvelseshuset - oktober 2022

1 Samleside - Meissner og Sigh

2 Arbejder i terræn - Meissner og Sigh

3 Bygning - Meissner og Sigh

4 Nedbrydning - Meissner og Sigh

CHP Consult. Overslag fundering 18.12.22

Punkt 289: Orientering om befolkningsudviklingen på Samsø - ØU

S2022-3213

Problemstilling

På baggrund af tal fra Danmarks Statistik er udarbejdet en oversigt over befolkningsudviklingen på Samsø de seneste ti år.

Løsningsmuligheder og indstilling

1. Befolkningsudviklingen på Samsø tages til orientering
2. Befolkningsudviklingen på Samsø tages til orientering med bemærkninger

Kommunaldirektøren indstiller, at befolkningsudviklingen på Samsø tages til orientering (løsningsmulighed 1).

Sagsfremstilling

I starten af februar opdaterer Danmarks Statistik de databaser, der vedrører befolkningsudvikling. På baggrund af tallene fra Danmarks Statistik udarbejder forvaltningen årligt et notat om befolkningsudviklingen på Samsø i et ti-års-perspektiv. Af notatet fremgår:

- Den 1. januar 2023 boede der 3775 borgere på Samsø, hvilket er 59 flere end ét år tidligere; befolkningstallet har været i vækst hvert år siden 2020
- De 60-79-årige er fortsat den største befolkningsgruppe på Samsø, og gruppen vokser fortsat; det seneste år ses særligt en positiv vækst i antallet af 0-19-årige
- Der var 32 fødsler i 2022, hvilket er det højeste antal siden 2008; der er fortsat markant flere dødsfald end fødsler på Samsø på grund af befolkningssammensætningen
- I 2022 flyttede 249 personer til Samsø fra en anden dansk kommune, mens 226 flyttede fra øen; det er færre både til- og fraflyttere end året før
- Der er flest både til- og fraflyttere i aldersgruppen 20-39 år
- Der er flyttet 100 personer fra udlandet til Samsø i løbet af 2022, hvilket er et markant højere tal end året før; der var 21 personer fra Samsø, der flyttede til udlandet i årets løb
- Aarhus er den kommune, som flest flytter både fra og til
- Der er flest singler, der flytter til øen, mens gruppen af singler og par uden børn er de største blandt fraflytterne

Økonomi og personale

Løsningsforslagene har ingen økonomiske konsekvenser.

Tidligere beslutninger

22.3.2022, ØU-sag nr. 74: Orientering om befolkningsudviklingen på Samsø

8.3.2021, EBU-sag nr. 258: Orientering om befolkningsudviklingen på Samsø 2012-2021

Dialog og høringer

Notatet var til orientering på det seneste møde i Erhvervs- og bosætningsudvalget.

Beslutning

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Befolkningsudviklingen på Samsø 2014-2023

Punkt 290: Efterretningsliste - 14. marts 2023

S2021-7061

Problemstilling

Kommunaldirektøren forelægger efterretningsliste til mødet den 14. marts 2023.

Løsningsmuligheder og indstilling

1. Efterretningslisten tages til efterretning.

Kommunaldirektøren indstiller, at Økonomiudvalget tager efterretningslisten til efterretning (løsningsmulighed 1).

Sagsfremstilling

Kommunaldirektøren forelægger efterretningsliste til mødet den 14. marts 2023.

Økonomi og personale

Løsningsforslaget har ingen økonomiske konsekvenser.

Tidligere beslutninger

Tidligere beslutninger bliver ikke gengivet i forhold til efterretningslisten.

Dialog og høringer

Ingen bemærkninger.

Beslutning

Taget til efterretning.

Bilag

Referat fra møde i erhvervs- og bosætningsudvalg den 8. marts 2023

Punkt 291: Meddelelser fra formanden - 14. marts 2023

S2021-6234

Sagsfremstilling

Meddelelser fra formanden på mødet den 14. marts 2023.

Beslutning

Borgmesteren orienterede om

- møde i Business Region Aarhus 3. marts
- møde i samarbejdet om Havmiljø i den østjyske del af Kattegat 3. marts
- møde i Sundhedsklyngen 8. marts

Punkt 292: Øvrige meddelelser - 14. marts 2023

S2021-6234

Sagsfremstilling

Øvrige meddelelser på mødet den 14. marts 2023.

Beslutning

Evaluering af borgermøde om større energianlæg 9. marts.

Punkt 293: Lukket: Øvrige meddelelser - 14. marts 2023

S2021-6234